

Jura Golub*

UDK 341.9(047)

DOI: <https://doi.org/10.25234/pv/24063>

PRIKAZ MEĐUNARODNE KONFERENCIJE THE 2022 EAPIL AARHUS CONFERENCE, AARHUS, DANSKA, 2. – 4. LIPNJA 2022.

Međunarodna konferencija *The 2022 EAPIL Aarhus Conference* održana je na Sveučilištu u Aarhusu, Danska, od 2. do 4. lipnja 2022. godine. Konferenciju je organiziralo Europsko udruženje za međunarodno privatno pravo (*The European Association of Private International Law – EAPIL*). Uvodno valja napomenuti da je EAPIL relativno mlado udruženje osnovano 2019. godine sa sjedištem u Luxembourg, čiji je cilj promicanje proučavanja i razvoja međunarodnog privatnog prava. Kao kruna osnivanja, 2020. godine planirano je održavanje prve međunarodne konferencije u organizaciji EAPIL-a. Međutim, stjecajem izvanrednih okolnosti uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19, konferencija je održana tek u lipnju 2022. godine kada je bila moguća fizička nazočnost većine predavača i zainteresiranih sudionika. Na konferenciji su izlagali eminentni znanstvenici iz područja međunarodnog privatnog prava, uz nazočnost više od stotinjak zainteresiranih pripadnika akademske zajednice iz Europe i šire. Uz uvodnu sesiju kojom je konferencija otvorena, konferencija je tematski bila podijeljena u daljnje tri sesije kroz koje su razmatrana aktualna izazovna pitanja.

Prvoga dana konferencije prof. Peter-Arnt Nielsen (Poslovna škola u Copenhagenu) održao je plenarno izlaganje u kojem se, među ostalim, osvrnuo na trenutačne aktualnosti te izazove u europskom međunarodnom privatnom pravu. Posebnu pozornost prof. Nielsen posvetio je razmatranju različitih institucionalnih modela na temelju kojih se odvijala suradnja u Europi s ciljem harmonizacije međunarodnog privatnog prava, i to počevši od Bruxelleske konvencije iz 1968. godine pa nadalje, uz raspravu o značajkama i implikacijama svakog od modela. Također, u izlaganju je razmatran i poseban položaj Kraljevine Danske u unifikaciji europskog međunarodnog privatnog prava. Nakon plenarnog izlaganja uslijedila su „izvješća“ iz Bruxelles-a i Luxembourga. U svojem izlaganju, g. Andreas Stein (voditelj odjela za Građansko pravo, Glavna uprava za pravosuđe i zaštitu potrošača, Europska komisija) upoznao je sudionike s aktualnim normativnim aktivnostima Europske komisije u području europskog međunarodnog privatnog prava. Posebna pozornost posvećena je, tada aktualnom, postupku pregovora između institucija EU-a u vezi s pristupanjem Europske unije Konvenciji o priznavanju i izvršenju stranih sudskih odluka u građanskim ili trgovačkim stvarima, koja je sklopljena 2019. godine pod okriljem Haške konferencije za međunarodno privatno pravo. Također, za nadolazeća razdoblja g. Stein najavio je razmatranje prijedloga revidiranja Uredbe (EU) br. 1215/2012 o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (Uredba Bruxelles I bis) te Uredbe (EZ) br. 864/2007 o pravu koje se primjenjuje na izvanugovorne obveze (Uredba Rim II). „Izvješće“ iz Luxembourga izložio je nezavisni odvjetnik Maciej Szpunar (Sud Europske unije); poseban naglasak g. Szpunar stavio je na važnost temeljnih prava

* Jura Golub, asistent – doktorand Hrvatske zaklade za znanost na Pravnom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, S. Radića 13, 31000 Osijek. E-pošta: jgolub@pravos.hr. ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2440-8081>.

u kontekstu međunarodnog privatnog prava, koja su zajamčena Poveljom EU-a o temeljnim pravima te drugim međunarodnopravnim instrumentima.

Drugi dan konferencije započeo je tematskom sesijom orijentiranom na pitanja digitalizacije u kontekstu međunarodnog privatnog prava. Prof. Marie-Élodie Ancel (Sveučilište Paris II Panthéon-Assas) izlaganje je posvetila analizi postojećeg europskog pravnog okvira koji se, kad je posrijedi mjerodavno pravo i nadležnost, primjenjuje na digitalne platforme, poput društvenih mreža, ali i drugih platformi koje djeluju kao posrednici. Prof. Matthias Lehmann (Sveučilište u Beču) razmatrao je pitanja lokalizacije te primjene pravila međunarodnog privatnog prava na transakcije koje se odvijaju primjenom *blockchain* tehnologije. Nastavno na prethodno, uslijedilo je izlaganje prof. Burcu Yüksel Ripley (Sveučilište u Aberdeenu) koja je raspravljala na temu mjerodavnog prava za prijenos digitalne imovine, a posebice u kontekstu kriptovaluta i *blockchain* tehnologije. Posljednje izlaganje u prijepodnevnoj sesiji održao je prof. Burkhard Hess (Max Planck institut za međunarodno i europsko procesno pravo u Luxembourg) koji je razmatrao uporabu digitalnih tehnologija s procesno-pravnog aspekta. Prof. Hess ponajprije je komparativno izložio pregled dosega digitalizacije građanskih postupaka u odabranim državama članicama EU-a. Uz to dio izlaganja posvetio je analizi prednosti i nedostataka u primjeni digitalnih tehnologija u prekograničnoj pravosudnoj suradnji u građanskim i trgovačkim stvarima, a posebice u kontekstu recentne normativne aktivnosti EU-a.

Poslijepodnevna sesija drugoga dana konferencije tematski je bila usmjerena na problematiku fragmentacije europskog međunarodnog privatnog prava. Fenomen fragmentacije odnosi se na pojavu da je međunarodno privatno pravo još i dalje normirano raznovrsnim pravnim izvorima, uredbama i sektorskim direktivama EU-a, međunarodnim ugovorima te nacionalnim propisima. Shodno navedenome, prof. Francisco Garcimartín – Alférez (Autonomno sveučilište u Madridu) fragmentaciju je analizirao kroz koegzistenciju pravila o izboru mjerodavnog prava, prema uredbama i sektorskim direktivama EU-a, u kontekstu financijskog prava. S druge strane, prof. Thalia Kruger (Sveučilište u Antwerpen) obradila je na zanimljiv način fragmentaciju europskog međunarodnog privatnog prava u obiteljskim i nasljednim stvarima, i to kroz odnos EU-ovih uredbi te međunarodnih ugovora.

Posljednji dan konferencije tematski je bio orijentiran na aktualne i buduće izazove s kojima se suočava europsko međunarodno privatno pravo. Prvo izlaganje održao je prof. Gian Paolo Romano (Sveučilište u Ženevi). U svojem se izlaganju ponajprije bavio praktičnim predmetima međunarodne građanskopravne otmice djece te predmetima skrbnništva. Kao svoj znanstveni doprinos, s obzirom na uočene trenutačne nedostatke kad je riječ o nepristranosti nacionalnih sudova, prof. Romano predložio je osnivanje supranacionalnih tijela u čijoj bi nadležnosti bili prekogranični sporovi u spomenutom području. Sljedeće izlaganje održao je prof. Ralf Michaels (Max Planck institut za komparativno i međunarodno privatno pravo u Hamburgu) u kojem je raspravljao o međuodnosu vjerskog prava i međunarodnog privatnog prava u obiteljskim stvarima. Kao ključna pitanja ove teme naznačena su pitanja karakterizacije vjerskih pravnih instituta u kontekstu međunarodnog privatnog prava te pravne posljedice pozivanja na vjersko pravo u odnosu na poštovanje rodne ravnopravnosti. Potom je uslijedilo izlaganje prof. Marte Pertegás Sender (Sveučilište u Maastrichtu) koja je iznijela rezultate svojih istraživanja u vezi s aktualnim pitanjima međunarodnog imovinskog prava. Prvi dio izlaganja posvećen je razmatranju digitalnih transakcija u kontekstu načela teritorijalnosti, dok je u ostatku izlaganja pozornost posvećena praksi Suda Europske unije u kontekstu imovinskih

odnosa u predmetima nasljeđivanja te imovinskog režima bračnih drugova te životnih partnera. Posljednje izlaganje na konferenciji održao je prof. Haris Pamboukis (Sveučilište u Ateni) koji je tematizirao niz pitanja u vezi s tumačenjem odredbi Uredbe (EU) br. 650/2012 o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršavanju odluka te prihvaćanju i izvršavanju javnih isprava u nasljednim stvarima i o uspostavi Europske potvrde o nasljeđivanju (Uredba o nasljeđivanju). Posebna pozornost posvećena je konceptu uobičajenog boravišta kroz analizu prakse Suda Europske unije.

Naposljetku, valja istaknuti da je konferencija, znanstveno i organizacijski, bila uspješna. Bogat tematski sadržaj, uz kvalitetne predavače, potaknuo je uzbudljivu, katkad i energičnu, ali argumentiranu akademsku raspravu. Osim navedenoga, posebna vrijednost ove respektabilne konferencije razmjena je iskustava te uspostava kontakata koji će zasigurno doprinijeti budućoj znanstvenoj suradnji. Sljedeća konferencija u organizaciji EAPIL-a održat će se 2024. godine u poljskom Wrocławu te ne sumnjamo da će biti jednako uspješna.